

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Waterakkoord Hollandsche IJssel en Lek 2024

Hoogheemraadschap van
Rijnland

Hoogheemraadschap van
Schieland en de Krimpenerwaard

HOOGHEEMRAADSCHAP
**DE STICHTSE
RIJNLANDEN**

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Colofon

Uitgegeven door	Hoogheemraadschap Rijnland Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden Rijkswaterstaat West-Nederland Zuid
Datum	6 mei 2024
Versie	1.0
Status	Definitief

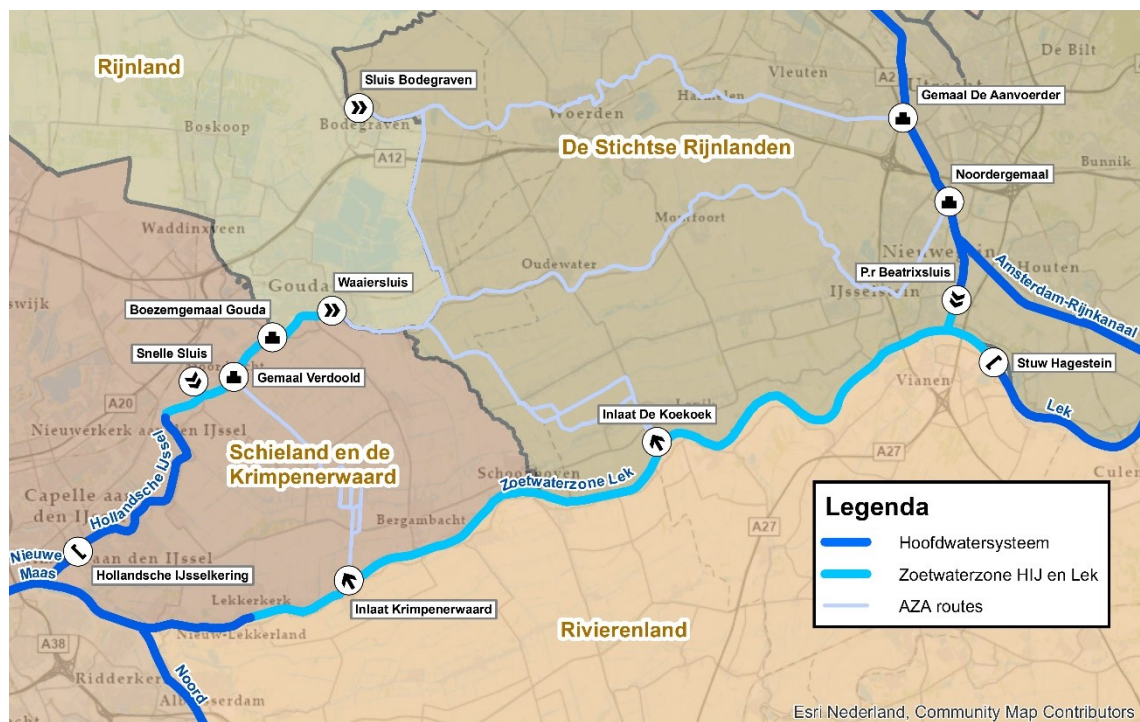
Inhoud

1	INLEIDING	5
1.1.	DOEL VAN HET WATERAKKOORD	5
1.2.	AANLEIDING VOOR HERZIENING	6
1.3.	STATUS EN POSITIONERING	6
2	AFSPRAKEN	9
2.1.	ALGEMENE AFSPRAKEN	9
2.2.	WATERTEKORT EN VERZILTING	10
2.3.	HOGЕ WATERSTANDEN HOLLANDSCHE IJSSEL EN SLUITEN STORMVLOEDKERING	11
2.4.	WATERKWALITEITSCALAMITEITEN EN ANDERE ONVOORZIENE OMSTANDIGHEDEN	12
2.5.	REGISTRATIE EN INFORMATIE	13
2.6.	EVALUATIE EN WIJZIGINGEN	13
2.7.	KOSTENVERDELING	14
2.8.	OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN	14
3	ONDERTEKENING	15
	BIJLAGE 1 BEGRIPPEN	17
	BIJLAGE 1 SYSTEEMBESCHRIJVING	19
	BIJLAGE 3 OVERZICHTSKAART BEHEERGEBIEDEN BETROKKEN PARTIJEN EN IN- EN UITLAATWERKEN LANGS DE HOLLANDSCHE IJSSEL EN DE LEK.....	21
	BIJLAGE 4 AFVOER EN AANVOERCAPACITEITEN NAAR EN VAN DE HOLLANDSCHE IJSSEL EN DE LEK	23

1 Inleiding

1.1. Doel van het waterakkoord

De beheergebieden van de hoogheemraadschappen De Stichtse Rijnlanden, Rijnland, Schieland en de Krimpenerwaard en waterschap Rivierenland voeren water af naar, en onttrekken water uit de Hollandsche IJssel en Lek. Het waterakkoord is een belangrijk instrument vanwege de onderlinge afhankelijkheden in het waterbeheer en mogelijk tegenstrijdige belangen rondom deze Rijkswateren. In periodes van zoetwatertekort is ook tussen deze twee watersystemen een onderlinge afhankelijkheid in het waterbeheer (zie kader). Het waterakkoord heeft betrekking op de Lek benedenstrooms van stuw Hagestein en op de Hollandsche IJssel (zie onderstaande overzichtskaart en voor meer detail bijlage 3).

Figuur 1 Overzichtskaart met ligging Hollandsche IJssel en ongestuwde Lek

Het doel van dit waterakkoord is het vastleggen van afspraken over de wateraanvoer vanuit en de waterafvoer naar de rivieren de Lek (benedenstrooms van Stuw Hagestein) en de Hollandsche IJssel. Hiermee wordt de zoetwaterbeschikbaarheid (aanvoer bij droogte) geoptimaliseerd, de wateroverlast beperkt en de waterveiligheid (afvoer in combinatie met sluiting van de Hollandsche IJsselkering) bevorderd.

De Hollandsche IJssel en Lek

Dit waterakkoord betreft de Lek benedenstrooms van Stuw Hagestein en de Hollandsche IJssel. De Lek en de Hollandsche IJssel zijn onderdeel van het (door Rijkswaterstaat beheerde) hoofdwatersysteem. Ze hebben een belangrijke functie in de aanvoer van zoetwater tijdens watertekort situaties naar de omliggende waterschappen en de afvoer van overtollig water tijdens wateroverlast situaties. De Hollandsche IJssel en Lek staan via de Nieuwe Maas en Nieuwe Waterweg in open verbinding met de Noordzee.

Bij lage Rijnafoeren kan verzilting optreden. Het beheer van de Hollandsche IJssel en Lek is dan sterk met elkaar verbonden, via mogelijke alternatieve zoetwateraanvoerroutes van de Lek naar de Hollandsche IJssel. Dit is meteen de reden voor een gezamenlijk waterakkoord. De wijze waarop dat water uit de Lek vervolgens over de diverse waterschappen wordt verdeeld, is uitgewerkt in het waterakkoord Alternatieve Zoetwater Aanvoer West Midden Nederland (AZA).

In tijden van stormopzet op zee al dan niet in combinatie met zeer hoge rivierafvoeren kunnen hoge waterstanden optreden. Om dit voor het achterland van de Hollandsche IJssel, één van de laagstgelegen gebieden in Nederland, te voorkomen, is de Hollandsche IJsselkering gebouwd. Deze kering sluit bij verwachte hoge waterstanden, waarna de Hollandsche IJssel een afgesloten systeem is. In die situatie is een nauwe afstemming van belang over de afvoer naar de Hollandsche IJssel vanuit de polders en het beheer van de stormvloedkering.

Zie voor meer informatie de systeembeschrijving in bijlage 2.

1.2. Aanleiding voor herziening

Het waterakkoord is in 2005 voor de laatste keer geactualiseerd. Vanwege een aantal ontwikkelingen was het noodzakelijk het waterakkoord te actualiseren, te weten:

- Verandering operationele praktijk rondom het sluiten van de stormvloedkering Hollandsche IJssel;
- De ontwikkeling van Slim Watermanagement en de uitwerking van de Slim Watermanagement redeneerlijnen;
- Ontwikkelingen en veranderingen in afspraken rondom monitoring en informatie-uitwisseling;
- De organisatie- en besluitvormingsstructuur tijdens droogte is gewijzigd sinds de laatste actualisatie in 2005;
- Overdracht beheer van Gekanaliseerde Hollandsche IJssel van Rijkswaterstaat naar hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (incl. het Waaiercomplex);

1.3. Status en positionering

Het waterakkoord is een **bestuursovereenkomst** tussen beheerders van watersystemen binnen eenzelfde stroomgebied over de uitvoering van het vigerend waterbeleid. Het waterakkoord anticipeert niet op toekomstige (beleids)ontwikkelingen en normen.

In artikel 2.2 van de Omgevingswet is opgenomen dat bestuursorganen bij de uitoefening van hun taken en bevoegdheden rekening houden met de taken en bevoegdheden van andere bestuursorganen. Dat houdt in dat zij met elkaar afstemmen en met elkaar samenwerken. Een waterakkoord wordt door de waterbeheerders van en rondom de Hollandsche IJssel en Lek als een geschikt instrument daarvoor gezien.

Het waterakkoord heeft relaties met **andere akkoorden** die in het gebied van kracht zijn, te weten:

- Waterakkoord Noordzeekanaal en Amsterdam-Rijnkanaal
- Waterakkoord Alternatieve Zoetwater Aanvoer West Midden-Nederland
- Waterakkoord Rijnland - De Stichtse Rijnlanden

Afspraken met gemeentes en bedrijven worden niet in dit waterakkoord, maar via vergunningen of separate overeenkomsten geregeld.

Het waterakkoord is kaderstellend en biedt gezamenlijke bestuurlijke kaders voor het bereiken van een doelmatig beheer van de Hollandsche IJssel en Lek. Invulling van de kaders uit dit waterakkoord, oftewel de gezamenlijke keuzes in het operationeel beheer, vindt plaats met behulp van **Slim Watermanagement**. In de Slim Watermanagement redeneerlijnen wordt het handelingsperspectief voor het operationele waterbeheer geschetst. Ook **calamiteitenplannen** geven invulling aan de kaders door middel van het beschrijven van het optreden van een organisatie bij incidenten en calamiteiten.

Voor de verdeling van zoetwater bij een tekort geeft de **Verdringingsreeks** (wettelijk vastgelegd in het Waterbesluit en sinds 1 januari 2024 in de Omgevingswet) de rangorde van maatschappelijke behoeften aan.

2 Afspraken

De ondergetekenden zijn:

- De Minister van Infrastructuur en Waterstaat, handelend in de hoedanigheid van bestuursorgaan en als rechtsgeldige vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden, gezeteld te 's Gravenhage, in deze vertegenwoordigd en gemachtigd door Rijkswaterstaat West-Nederland Zuid, Hoofd Ingenieur Directeur, **xxx** hierna te noemen: "Rijkswaterstaat"
- Het hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, vertegenwoordigd door hoogheemraad dhr. L. de Groot, hierna te noemen "De Stichtse Rijnlanden";
- Het hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard, vertegenwoordigd door de Dijkgraaf, dhr. A.J.G. van der Klugt, hierna te noemen "Schieland en de Krimpenerwaard";
- Het hoogheemraadschap van Rijnland, vertegenwoordigd door de Dijkgraaf, dhr. R. van der Sande, hierna te noemen "Rijnland";

Hierna te noemen: de partijen,

komen het volgende overeen:

2.1. Algemene afspraken

Artikel 1 Algemene afspraken

1. Onder normale omstandigheden kunnen waterbeheerders, naar behoefte uit de Hollandsche IJssel en de Lek water aanvoeren naar de eigen beheergebieden en vanuit de eigen beheergebieden afvoeren naar deze rivieren. Normale omstandigheden zijn die situaties waarin er geen sprake is van (dreigende) verzilting of van een reële kans op sluiting van de Hollandsche IJsselkering.
2. Een voorgenomen aanpassing van een afvoer- of aanvoercapaciteit van of naar de Hollandsche IJssel of de Lek moet worden afgestemd in het Waterbeheerdersoverleg Hollandsche IJssel en Lek.
3. Als het afvoerdebiet naar de Hollandsche IJssel per waterschap in de praktijk groter is dan zoals vastgelegd in bijlage 4, moet dit bij een gesloten Hollandsche IJsselkering worden teruggebracht naar de afgesproken capaciteit in dit waterakkoord (Bijlage 4).
4. Partijen voorkomen afwenteling van waterkwantiteit- of waterkwaliteitsproblemen.
5. Partijen spannen zich in om het waterbergend volume van de Hollandse IJssel bovenstrooms van de stormvloedkering niet te laten verkleinen. Indien een verkleining ten behoeve van maatschappelijke doelstellingen onvermijdelijk is, moet de hiervoor aanspreekbare waterbeheerder ervoor zorgen dat een mogelijk

nadelig effect op de duur van het bereiken van een maalstop (zie Artikel 6) wordt gecompenseerd.¹

2.2. Watertekort en verzilting

Artikel 2 Dreigende verzilting/watertekort

1. Een situatie van verzilting of dreigende verzilting van de mond van de Hollandsche IJssel en Lek wordt gesignaleerd, vastgesteld, geregistreerd en voor zover mogelijk via verwachtingen inzichtelijk gemaakt door alle partijen. Hierbij is Rijkswaterstaat verantwoordelijk voor het zo snel mogelijk waarschuwen van andere partijen in dit waterakkoord. Dit hoort bij de taak van de Waterwacht van Rijkswaterstaat (via de piketdiensten van de partners). Hiervoor wordt het criterium gebruikt voor de afvoer van de Rijn bij Lobith zoals vastgelegd in de redeneerlijn Slim Watermanagement. Deze luidt:
 - Rijnaflow minder dan 1.450 m³/s tijdens het inlaatseizoen samenvallend met een getijgemiddelde waterstand bij Hoek van Holland groter dan 0,3 - 0,5m+NAP én netto onttrekkingen aan de Hollandsche IJssel, of
 - Rijnaflow minder dan 1250 m³/s Rijnaflow i.c.m. netto onttrekkingen aan de Hollandsche IJssel.
2. In het geval van (verwacht) watertekort en/of (verwachte) verzilting in de Hollandsche IJssel of de Lek wordt het Regionaal Droogte Overleg West-Midden (RDO) actief, conform de opschalingscriteria in het draaiboek van het RDO (Rijnaflow en/of chloridegehalte bij Gouda). Dit draaiboek wordt gevolgd bij het bestrijden van het (verwachte) watertekort. Daarnaast wordt gewerkt volgens de handelingsperspectieven zoals beschreven in de Slim Watermanagement redeneerlijnen Rijn-Maasmonding.
3. De partijen geven in het RDO aan hoe hun waterhuishoudkundige situatie is en of er zoetwatertekorten kunnen worden verwacht.
4. Rijkswaterstaat en de waterschappen hebben een gezamenlijke inspanningsverplichting om binnen bestuurlijke afspraken en afweging van maatschappelijke belangen zoutindringing in de bovenlopen (de zoetwaterzones) van de Hollandsche IJssel en ongestuwde Lek zoveel mogelijk te beperken.
5. In geval van (dreigende) verzilting en watertekort is het gezamenlijk streven van de partners van dit waterakkoord het instellen van een duurzaam en proactief beheer van de zoetwaterzone (bovenloop) van de Hollandsche IJssel en zoetwaterzone (bovenloop) van de Lek. Hiervoor moet de wateraanvoer en waterafvoer op beide wateren in de juiste balans (surplus in aanvoer naar de Hollandsche IJssel) zijn. Dit is uitgewerkt in de Slim Watermanagement redeneerlijn Rijn-Maasmonding. Belangrijke stuurknoppen hiervoor zijn:

¹ Als gevolg van benodigde voorlandversterking voor dijkversterking KIJK zal na uitvoering (ca 2025) het bergend volume van de Hollandse IJssel zo'n 2700 m³ afnemen. HHSK zal dit compenseren door bij een dreigende maalstop één van de gemalen eerder uit te schakelen zodat tenminste een vergelijkbaar volume beschikbaar blijft.

- a. Stuw Hagestein voor de Lek. Deze kan worden ingezet voor de aanvoer van zoet water voor verziltingsbestrijding op de Lek;
- b. De (regionale) kunstwerken Waaiersluis, gemaal de Waaier en gemaal Verdoold. Via deze kunstwerken kan zoet water worden aangevoerd vanuit het Amsterdam-Rijnkanaal en/of de Lek naar de Hollandsche IJssel. De afspraken rondom de Inzet van deze aanvoerroutes zijn uitgewerkt in het Waterakkoord Alternatieve Zoetwater Aanvoer West Midden Nederland.
- c. Het beperken van de inname uit de Hollandsche IJssel en de Lek.

Artikel 3 Feitelijke verzilting/watertekort/extreem watertekort

1. De afspraken onder 'Dreigende verzilting/watertekort' gelden ook onder feitelijke verzilting en (extreem) watertekort.
2. In tijden van verzilting en watertekort wordt gehandeld binnen de randvoorwaarden van de landelijke waterverdeling zoals beschreven in het Landelijk Draaiboek Waterverdeling en Droogte.
3. Aanwijzingen en besluiten die op advies van de Landelijke Coördinatiecommissie Waterverdeling worden genomen door het Management Team Watertekorten, vanuit het belang van de landelijke waterverdeling, gaan vóór de afspraken uit regionale waterakkoorden.

2.3. Hoge waterstanden Hollandsche IJssel en sluiten stormvloedkering

Artikel 4 Verwachte sluiting stormvloedkering

1. Rijkswaterstaat waarschuwt de partijen zodra de verwachting is dat de Stormvloedkering bij Krimpen aan den IJssel wordt gesloten.
2. Rijkswaterstaat informeert de partijen tijdig bij voorgenomen veranderingen in het sluitingsregime van de Stormvloedkering in de Hollandsche IJssel.
3. Bij verwachte sluiting van de Stormvloedkering Hollandsche IJssel is er contact tussen de waterbeheerders om de situatie, de verwachte duur van de sluiting, het (verwachte) waterbezwaar, de mogelijkheden van tussentijds spuien en het eventueel uitstellen van een mogelijke maalstop te bespreken. Operationele afwegingen met het oog op het uitstellen van de maalstop zijn uitgewerkt in de Slim Watermanagement redeneerlijn wateroverlast Hollandsche IJssel.

Artikel 5 Sluiting stormvloedkering

1. De Stormvloedkering in de Hollandsche IJssel wordt in geval van een naderende storm gesloten om een waterstand van 2,25m+NAP bij Krimpen aan den IJssel (binnenzijde van de kering) te voorkomen. Vanwege onzekerheid in de waterstandsverwachting wordt de kering bij een lager operationeel sluitpeil gesloten. De hoogte van het operationeel sluitpeil is vastgelegd in het draaiboek stormsluiting Hollandsche IJsselkering.

2. Er wordt, zo goed als mogelijk, gesloten op laagwaterkentering, zodat de bergingscapaciteit van de Hollandsche IJssel zo groot mogelijk is. Bij een verstoring van het normale sluitproces kan het voorkomen dat de sluiting plaatsvindt in de periode tussen laagwaterkentering en de hoogwaterkentering.

Artikel 6 Gesloten stormvloedkering

1. Bij een langdurig gesloten kering en een waterbezwaar bij één of meerdere waterschappen rondom de Hollandsche IJssel is tussentijds spuien een vast onderdeel van de procedure om zo de kans op een maalstop te verlagen. Bij een verwacht voldoende verschil in waterstand tussen de binnen- en buitenzijde van de kering kan de kering tijdelijk en gedeeltelijk worden geheven om zoveel mogelijk overtollig water van de Hollandsche IJssel te spuien, tenzij dit vanuit waterveiligheidsoverwegingen, de staat van de stormvloedkering of calamiteiten onwenselijk is.
2. De waterbeheerders hanteren de waterstand NAP + 2,60 m te Krimpen aan den IJssel (meetpunt hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard) óf een waterstand van NAP +2,80 m te Gouda (RWS meetpunt bij Gouda brug) als maalstoppeil². Zodra het maalstoppeil wordt of is bereikt zorgen de waterschappen ervoor dat er geen netto afvoer vanuit hun gebieden naar de Hollandsche IJssel is. De maalstop geldt niet voor de effluentlozingen van communale zuiveringsinstallaties.
3. Iedere partij kan initiatief nemen om, zolang de maalstop van kracht is, het waterbeheerdersoverleg bijeen te roepen om te bespreken of de maalstop kan worden opgeheven.
4. Partijen monitoren tijdens de maalstop zelf het verloop (afname) van de waterstand. In het waterbeheerdersoverleg wordt besloten wanneer het afvoeren naar de Hollandsche IJssel kan worden hervat.

2.4. Waterkwaliteitscalamiteiten en andere onvoorziene omstandigheden

Artikel 7 Waterkwaliteitscalamiteiten en andere onvoorziene omstandigheden

1. Partijen informeren elkaar over waterkwaliteitscalamiteiten in hun beheergebied die regionale gevolgen kunnen hebben, of afwijkingen van de reguliere situatie bovenstrooms in het rivierensysteem.
2. De waterbeheerders spannen zich in om kwaliteitscalamiteiten binnen hun eigen beheersgebied voor zover mogelijk te bestrijden. Wanneer het onmogelijk blijkt de bestrijding in het eigen beheersgebied succesvol uit te voeren (zoals lokaal vasthouden en verwijderen), zal een verontreiniging zo snel mogelijk naar zee worden afgevoerd, zolang er geen overwegende milieubezwaren zijn. Wanneer de verontreiniging naar zee wordt afgevoerd, overleggen de betrokken waterbeheerders met Rijkswaterstaat.

² Deze meetpunten zijn terug te vinden op het informatiescherm Slim Watermanagement

3. Bij kwaliteitscalamiteiten op de Rijn, de Rijntakken of op de benedenrivieren kan Rijkswaterstaat de Stormvloedkering in de Hollandsche IJssel sluiten om zoveel mogelijk te voorkomen dat de verontreiniging op de Hollandsche IJssel komt, tenzij dit vanuit waterveiligheidsoverwegingen, de staat van de stormvloedkering of calamiteiten onwenselijk is. Er wordt dan, zo goed als mogelijk, gesloten op laagwaterkentering. Indien nodig wordt het aanvoeren van water uit de Hollandsche IJssel naar de omliggende beheergebieden op verzoek van het Rijkswaterstaat tijdelijk gestaakt. Van deze maatregel worden de andere waterbeheerders zo snel mogelijk op de hoogte gesteld. Het sluiten van de Hollandsche IJsselkering is geen maatregel in het bestrijden van verzilting.

2.5. Registratie en informatie

Artikel 8 Informatievoorziening

1. Partijen spreken af om de af- en aangevoerde hoeveelheden water van en naar belang zijnde kunstwerken³ te registreren en een actueel beeld daarvan te delen via de informatievoorziening Slim Watermanagement.
2. Waterbeheerders zorgen er gezamenlijk voor dat een actueel beeld van het waterstandsverloop op de Hollandsche IJssel en Lek beschikbaar is door het meten van waterstanden.
3. Waterbeheerders zorgen er gezamenlijk voor dat door het meten van EGV en/of chloride er een actueel beeld van het zoutgehalte op de Hollandsche IJssel en Lek beschikbaar is tijdens de periode van inlaten door de waterschappen.

2.6. Evaluatie en wijzigingen

Artikel 9 Evaluatie en wijzigingen

1. Rijkswaterstaat roept tenminste eens per vijf jaar de waterbeheerders bijeen om de effectiviteit te evalueren van de in het waterakkoord gemaakte afspraken.
2. Elke partij kan de andere partijen verzoeken om een evaluatie.
3. De resultaten van de evaluatie kunnen aanleiding zijn om een nieuwe versie van het waterakkoord op te stellen. Elke betrokken partij kan hierom verzoeken. Rijkswaterstaat is verantwoordelijk voor het besluit tot en de uitvoering van de actualisatie.

³ Zie de gemarkeerde kunstwerken in bijlage 4

2.7. Kostenverdeling

Artikel 10 Kostenverdeling

1. Iedere partij bij dit waterakkoord draagt voor de uitvoering van zijn taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden zelf de kosten verbonden aan monitoring en beheerinspanningen. Er worden geen kosten doorberekend aan de partners van dit Waterakkoord. De kostenverdeling voor aanvullende taken kan opgenomen zijn in andere waterakkoorden.

2.8. Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 11 Geschillenbepaling

1. Er is sprake van een geschil wanneer er tussen de partijen onenigheid bestaat over te nemen maatregelen met betrekking tot naleving van dit akkoord.
2. Geschillen over naleving van dit akkoord worden in eerste instantie onderling geregeld tussen de bij het geschil betrokken partijen. Indien dat niet tot een oplossing leidt zal via mediation getracht worden tot een oplossing te komen. In onderlinge afstemming wordt een mediator gekozen.
3. Leidt mediation niet tot overeenstemming, dan wordt het geschil aan de rechter voorgelegd.
4. Het geschil schorst niet de verplichting tot uitvoering van de overige afspraken uit dit waterakkoord en de medewerking daaraan.

Artikel 12 Citeertitel

Dit waterakkoord wordt aangehaald als: "Waterakkoord Hollandsche IJssel en Lek 2024".

Artikel 13 Inwerkingtreding

1. Het Waterakkoord Hollandsche IJssel en Lek 2024 wordt van kracht een dag nadat de partijen hebben ondertekend dan wel een dag nadat de laatste partij de overeenkomst heeft ondertekend.
2. Dit waterakkoord vervangt het Waterakkoord Hollandsche IJssel en Lek uit 2005.
3. Beëindiging van dit waterakkoord wordt door de partijen schriftelijk overeengekomen en vastgelegd.

3 Ondertekening

Datum:

Datum:

Plaats:

Plaats:

.....

.....

R. van der Sande
Dijkgraaf
Hoogheemraadschap Rijnland

A.J.G. van der Klugt
Dijkgraaf
Hoogheemraadschap Schieland en de
Krimpenerwaard

Datum:

Datum:

Plaats:

Plaats:

.....

.....

L. de Groot
Hoogheemraad
Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

xx
Hoofd Ingenieur Directeur
Rijkswaterstaat West-Nederland Zuid

Bijlage 1 Begrippen

- **Calamiteit:** onvoorziene gebeurtenis, waardoor in de Rijn, de Rijntakken of de benedenrivieren of in de beheergebieden van regionale beheerders in zeer korte tijd een situatie ontstaat van waterverontreiniging, wateroverlast of watertekort.
- **Deelnemer:** een openbaar gezag dat deelneemt aan dit waterakkoord.
- **Droogtekolom:** de organisatie voor waterbeheer bij normale en bijzondere omstandigheden, bestaande uit: Waterbeheerders (waterschappen, Rijkswaterstaat en provincies), Regionaal Droogte-overleg (RDO), de Landelijke Coördinatiecommissie Waterverdeling, onderdeel van het Watermanagementcentrum Nederland (WMCN-LCW), en het Managementteam Watertekorten (MTW).
- **Gekanaliseerde Hollandsche IJssel:** de Hollandsche IJssel tussen de Waaiersluis bij Gouda en Nieuwegein.
- **Hollandsche IJssel:** de rivier, zijnde rijkswater tussen de uitmonding van deze rivier in de Nieuwe Maas bij Krimpen aan den IJssel en de Waaiersluis bij Gouda.
- **Keerpeil:** het peil achter de Stormvloedkering in de Hollandsche IJssel waarbij de kering gesloten moet zijn.
- **Kunstwerken:** van belang voor de veiligheid en/of de aanvoer en afvoer van water, zoals (keer)sluizen, hevels, duikers en gemalen.
- **Laagwaterkentering:** het moment in de getijperiode waarop eb overgaat in vloed en de laagste waterstand is bereikt tussen twee hoogwaters in. Tijdens de kentering is er geen getijdestroom.
- **Lek:** de rivier zijnde rijkswater tussen de stuw bij Hagestein en de samenkomst van de Lek en Noord in de Nieuwe Maas bij Krimpen aan de Lek.
- **Maalstoppeil:** de hoogste waterstand achter de gesloten Stormvloedkering in de Hollandsche IJssel tot welke hoogte er ruimte is voor berging van water vanuit de omliggende beheergebieden.
- **Maalstop:** Situatie waarbij het maalstoppeil op de Hollandsche IJssel is bereikt en de afvoer vanuit de waterschappen naar de Hollandsche IJssel wordt gestaakt.
- **Nationaal Waterprogramma 2022-2027:** geeft een overzicht van de ontwikkelingen binnen het waterdomein en legt nieuw ontwikkeld beleid vast.
- **Omliggende beheergebieden:** de beheergebieden van de waterbeheerders, deelnemers aan dit waterakkoord, die water aanvoeren uit en/of water afvoeren naar de Hollandsche IJssel en/of de Lek.
- **Operationeel sluitpeil:** de waterstandsverwachting waarbij het besluit wordt genomen de Hollandsche IJsselkering te sluiten. De hoogte daarvan is vastgelegd in het draaiboek Stormsluitingen Hollandsche IJsselkering en is lager dan het in dit waterakkoord afgesproken peil van 2,25m+NAP om onzekerheden in de waterstandsverwachting op te kunnen vangen.
- **Redeneerlijnen Slim Watermanagement:** Een redeneerlijn beschrijft hoe de waterbeheerders het water gezamenlijk verdelen in omstandigheden van (dreigend) watertekort of wateroverlast. Het is een gezamenlijke set beheergrensoverschrijdende afspraken.
- **Sluitpeil:** de waterstand direct achter de Stormvloedkering in de Hollandsche IJssel, op het moment dat bij sluiting van deze kering op de drempel staat.
- **Verziltig:** een verhoging van het chloridegehalte welke vergeleken wordt met het chloridegehalte van de Rijn te Lobith.

- **Wateraanvoer:** het door middel van een kunstwerk of langs natuurlijke weg halen of laten stromen van water uit de Hollandsche IJssel en de Lek naar een oppervlaktewater in de omliggende beheergebieden.
- **Waterafvoer:** het door middel van een werk of langs natuurlijke weg brengen of laten stromen van water vanuit de omliggende beheergebieden naar de Hollandsche IJssel en de Lek.
- **Waterbezwaar:** Situatie waarbij de waterschappen overtollig water vanuit de beheergebieden wensen af te voeren naar de Hollandsche IJssel of Lek.
- **Watertekort:** situatie waarin de wateraanvoer onvoldoende of van onvoldoende kwaliteit is (met name de chlorideconcentratie) om te voorzien in de watervraag.
- **Zoetwaterzones Hollandsche IJssel en Lek:** Een zoetwaterzone is een verziltingsgevoelig deel in het hoofdwatersysteem waar efficiënt kan worden gestuurd op het zoet houden door middel van aanvoer in de bovenloop (om verzilting weg te drukken) en door onttrekkingen in balans te houden met de aanvoer. Het zijn geen afgesloten voorraden (zoals het IJsselmeer) waar een peilopzet kan worden gecreëerd om verzilting tegen te gaan.

Overleggroepen

- **Regionaal Droogte-overleg (RDO):** In Nederland zijn er zes Regionale Droogte-overleggen (RDO-en), waaronder het RDO West-Midden. Deze vormen samen met het Watermanagementcentrum Nederland - Landelijke Coördinatiecommissie Waterverdeling (WMCN-LCW) en het Managementteam Watertekorten (MTW) de “droogtekolom”, zie hiervoor en een toelichting op de opschalingsniveaus het ‘Landelijk draaiboek waterverdeling en droogte’. Het RDO is het regionale platform voor monitoring en afstemming tussen Rijkswaterstaat, waterschappen en provincies bij (dreigend) regionaal watertekort. De RDO-en informeren en adviseren het WMCN-LCW, maar kunnen daarbij ook geadviseerd worden. Alle deelnemers aan dit waterakkoord zijn vertegenwoordigd in het RDO West-Midden.
- **Landelijke Coördinatiecommissie Waterverdeling (LCW):** het LCW monitort het hele jaar de rivierafvoeren en andere relevante indicatoren, en is alert op dreigende watertekorten. WMCN-LCW coördineert binnen de droogtekolom (zie ‘Landelijk draaiboek waterverdeling en droogte’) en adviseert zo nodig over maatregelen aan de RDO-en, de partijen binnen de RDO-en, de landelijk netwerkmanager van Rijkswaterstaat (LNM), de Directeur-Generaal Rijkswaterstaat en het Managementteam Watertekorten (MTW). Gedurende het droogteseizoen publiceert WMCN-LCW online de zogenaamde droogtemonitor, die een landelijk overzicht van de situatie geeft.
- **Managementteam Watertekorten (MTW):** Dit team bespreekt het landelijke waterbeeld en neemt besluiten over maatregelen die genomen moeten worden in verband met de verdeling van water. Het valt onder de politieke verantwoordelijkheid van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en bestaat uit vertegenwoordigers van het [Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat](#), het [KNMI](#), [Rijkswaterstaat](#) en de [Unie van Waterschappen](#). Het MTW wordt geadviseerd door de waterbeheerders verenigd in de [Landelijke Coördinatiecommissie Waterverdeling](#) (LCW).
- **Waterbeheerdersoverleg Hollandsche IJssel:** periodiek overleg waarin het gezamenlijk beheer van de Hollandsche IJssel, binnen de kaders zoals dit akkoord, met regelmaat wordt besproken en geëvalueerd.

Bijlage 1 Systeembeschrijving

De Hollandsche IJssel loopt over een traject van circa 20 kilometer van Gouda naar Krimpen aan den IJssel en heeft een belangrijke functie voor de wateraanvoer en -afvoer van de omliggende waterschappen: de beheergebieden van de hoogheemraadschappen van Schieland en de Krimpenerwaard, De Stichtse Rijnlanden ten westen van het Amsterdam-Rijnkanaal en van Rijnland. Dit waterakkoord heeft alleen betrekking op het deel van de Lek benedenstrooms van Stuw Hagestein. De Lek heeft een belangrijke functie voor de drinkwatervoorziening en de wateraanvoer en -afvoer van de omliggende waterschappen: de beheergebieden van de hoogheemraadschappen van Schieland en de Krimpenerwaard (deel Krimpenerwaard), De Stichtse Rijnlanden ten westen van het Amsterdam-Rijnkanaal en van waterschap Rivierenland. Zowel de Hollandsche IJssel als de Lek staan in open verbinding met de Nieuwe Maas, waardoor beide rivieren onder invloed staan van de zeewaterstand en het getij.

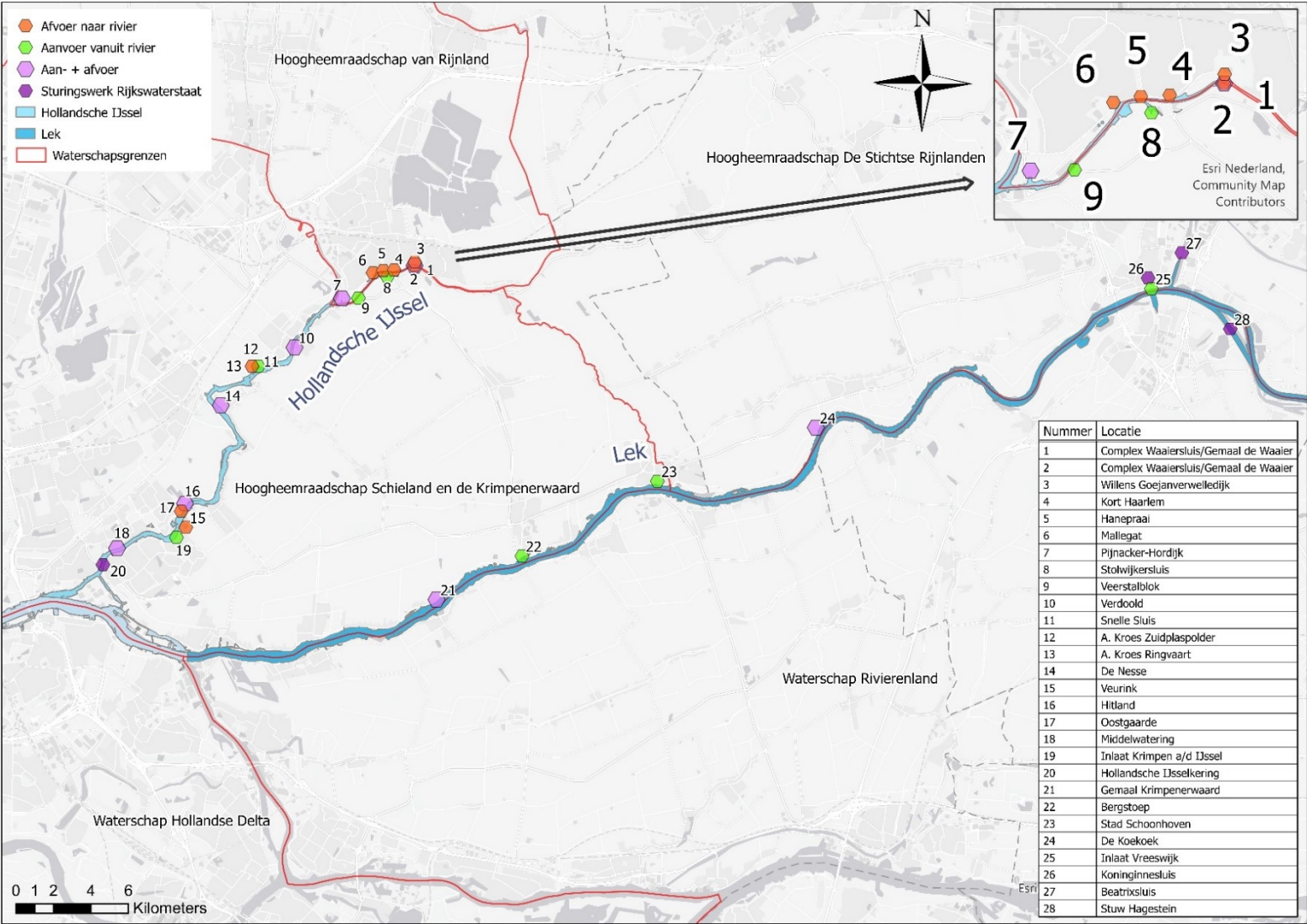
Als **zoetwatervoorziening** zijn de Hollandsche IJssel en Lek belangrijk voor een groot deel van West-Nederland. Bij lage rivierafvoeren treedt verzilting op via de Nieuwe Waterweg naar onder andere de Nieuwe Maas. Dan kan eerst de monding van de Hollandsche IJssel verzilt raken en bij nog lagere rivierafvoeren ook de monding van de Lek. Het zoute water kan vanuit de mondingen ook de bovenlopen van de beide rivierarmen optrekken. Dit hangt voornamelijk samen met de balans tussen wateraanvoer en onttrekkingen op de Hollandsche IJssel en Lek. Als deze voldoende met elkaar in balans zijn, worden zoetwaterbuffers gecreëerd op de bovenloop van de IJ en de Lek. Zoetwateraanvoer naar de Lek is mogelijk via stuw Hagestein. In periodes van zeer lage rivierafvoeren kan deze watervraag conflicteren met andere watervragen in de landelijke waterverdeling. Wateraanvoer naar de Hollandsche IJssel moet worden gestuurd via de regionale watersystemen van HDSR en/of HHSK (de Gekanaliseerde Hollandse IJssel, al dan niet als onderdeel van de Alternatieve Zoetwater Aanvoer, en/of via de Lopikerwaard en/of Krimpenerwaard). Dit water is afkomstig uit het Amsterdam-Rijnkanaal en/of uit de Lek. Dit betekent dat het zoet houden van de Lek via stuw Hagestein niet alleen ten goede komt aan het voorzieningsgebied van de Lek, maar via regionale doorvoer naar de Hollandsche IJssel uiteindelijk aan een groter deel van West-Nederland. Voor een uitgebreidere systeembeschrijving op het gebied van watertekort en verzilting wordt verwezen naar de Slim Watermanagement Redeneerlijnen Rijn-Maasmonding.

Een veel voorgestelde maatregel bij dreigende verzilting op de Hollandsche IJssel is het sluiten van de stormvloedkering bij Krimpen aan den IJssel. Deze maatregel heeft echter negatieve effecten waardoor ervoor wordt gekozen om de kering niet in te zetten voor deze doeleinden. Voor een nadere toelichting wordt hier verwezen naar de redeneerlijn Slim Watermanagement.

Onder reguliere **afvoeromstandigheden** voeren zowel de Hollandsche IJssel als de Lek het water uit de regionale systemen af richting de Nieuwe Maas. Bij Krimpen aan den IJssel ligt de stormvloedkering Hollandsche IJssel, welke wordt gesloten bij verwachte extreme waterstanden door stormopzet op zee en/of hoge rivierafvoeren. Wanneer de kering gesloten is, kan geen water worden afgevoerd en functioneert de Hollandsche IJssel als het ware als een niet bemalen boezemsysteem. De waterstand van de Hollandsche IJssel loopt dan op als de afvoer van polderwater door de waterschappen naar de Hollandsche IJssel door gaat. De dijken langs de Hollandsche IJssel zijn ontworpen op een bepaalde maximale waterstand (ontwerphoogte). Om deze bij een gesloten kering niet te overschrijden wordt gebruik gemaakt van een maalstoppeil. Dat is de waterstand waarboven er geen ruimte meer is om extra water in de Hollandsche IJssel te bergen. Als er dreigt dat deze waterstand bereikt wordt,

zullen de waterbeheerders stoppen met het uitslaan van water uit de omliggende beheergebieden (maalstop). Op deze manier wordt voorkomen dat de druk op de dijken te hoog wordt. Bij langdurige sluiting van de Hollandsche IJsselkering wordt zo mogelijk tijdens de laagwaterperiodes de kering tijdelijk iets geheven, zodat onder vrij verval gespuid kan worden en de waterstand op de Hollandsche IJssel weer tijdelijk zakt. Dat vergroot dan de mogelijkheid om polderwater af te voeren naar de Hollandsche IJssel.

Bijlage 3 Overzichtsk kaart beheergebieden betrokken partijen en in- en uitlaatwerken langs de Hollandsche IJssel en de Lek

Bijlage 4 Afvoer en aanvoercapaciteiten naar en van de Hollandsche IJssel en de Lek

Locatie	Afvoer naar / Aanvoer vanuit	Organisatie	Afvoercapaciteit (m ³ /s)	Real-time debietbepaling	Inlaatcapaciteit (m ³ /s)	Real-time debietbepaling	Toelichting
Stolwijkersluis	Hollandsche IJssel	HHSK	0,0		0,7		wordt zeer incidenteel ingezet
Veerstalblok	Hollandsche IJssel	HHSK	0,0		0,4		in gebruik vanaf 2025, tot die tijd geen inlaat
Verdoold	Hollandsche IJssel	HHSK	7,5	☑	0,5		maximale inlaatcapaciteit wordt in praktijk niet ingezet.
Snelle Sluis	Hollandsche IJssel	HHSK	0,0		2,5	☑	
A. Kroes Zuidplaspolder	Hollandsche IJssel	HHSK	7,1	☑	0,0		
A. Kroes Ringvaart	Hollandsche IJssel	HHSK	11,3	☑	0,0		
De Nesse	Hollandsche IJssel	HHSK	0,7	☑	0,4		
Veurink	Hollandsche IJssel	HHSK	5,0	☑	0,0		
Hitland	Hollandsche IJssel	HHSK	1,3	☑	0,3		vanaf 2025, tot die tijd geen inlaat en 1 m ³ /s afvoer
Oostgaarde	Hollandsche IJssel	HHSK	0,8	☑	0,0		
Middelwatering	Hollandsche IJssel	HHSK	1,5	☑	0,5		
Inlaat Krimpen a/d IJssel	Hollandsche IJssel	HHSK	0,0		0,3		
complex Waaiersluis/Gemaal de Waaier	Hollandsche IJssel	HDSR	7,5	☑	0,0		gemaal
complex Waaiersluis/Gemaal de Waaier	Hollandsche IJssel	HDSR	15,0	☑	5,0	☑	spuisluis afvoer normaal 0 tot 15 m ³ /sec, meer kan afhankelijk van verval. Aanvoer meestal 0 m ³ /sec
Stad Schoonhoven	Lek	HHSK (doorvoer naar HDSR)	0,0		0,5		
Gemaal Krimpenerwaard	Lek	HHSK	6,8	☑	10,0	☑	inlaatcapaciteit anno 2024 6,8 m ³ /s, uitbreiding tot 10 m ³ /s voorzien
Bergstoep	Lek	HHSK	0,0		0,2		
De Koekoek	Lek	HDSR	11,2	☑	8,0	☑	gemiddelde 2 m ³ /s aanvoer
inlaat Vreeswijk	Lek	HDSR	0,0		18,0	☑	normaal 14 m ³ /s, daggemiddeld 5 m ³ /s, afhankelijk van waterstandsverschil
Pijnacker-Hordijk	Hollandsche IJssel	Rijnland	44,0	☑	35,0	☑	
Mallegat	Hollandsche IJssel	Rijnland	1,3	☑	0,0		
Hanepraai	Hollandsche IJssel	Rijnland	1,0	☑	0,0		
Kort Haarlem	Hollandsche IJssel	Rijnland	0,5		0,0		
Willens Goejanverweldijk	Hollandsche IJssel	Rijnland	1,1	☑	0,0		
Hollandsche IJsselkering	Hollandsche IJssel	Rijkswaterstaat					
Stuw Hagestein	Lek	Rijkswaterstaat					
Koninginnesluis	Lek	Rijkswaterstaat					
Beatrixsluis	Lek	Rijkswaterstaat					